

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 "
pe 1/4 an . . . 5 "
pe o lună . . . 2 "

N-ri de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 509.

Serisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA

NAȚIUNEA „UNGARĂ.”

De Dr. Ioan Suciu.

Dintre toate fleacurile, cu cari tratează lumea iubiiștri confrăți maghiari, mai ridicul este jocul de cuvinte pe chestia noțiunii de «națiune maghiară.»

Au ajuns pân'acolo, încât și ei singuri o cred deja, că în Hungaria felix nici că mai poate fi vorbă de alta «națiune» ori «naționalitate», de cât singur numai de unica și nedivisibila «națiune maghiară.»

O știe fiecare om cu mintea la loc, că cuvântul «națiune» de fapt nu înseamnă nici mai mult nici mai puțin de cât totalitatea familiilor și indivizilor de aceeași origine, de acelaș sânge și de aceeaș limbă.

Cuvântul «națiune» deci în ultima analiză este identic cu «naționalitatea».

În timpul mai nou a început însă a se folosi cuvântul de «națiune» întru definierea unei întregi populațiuni, care constituie un stat, fără osebite de naționalitate, adică fără privire la limba și originea fiecărui popor osebit, din acel stat.

Așa apoi se vorbește de națiune «belgiană», «helvețiană» «nord-americană», «austriacă» etc.

Noțiuni fictive sunt aceste, create pe baza, că de regulă o națiune formează un stat independent și astfel, dacă cetățenii Franței se numesc națiune franceză, las' să se numească și helvețienii, cari sunt nemți, francezii ori italienii de limbă și origine — națiune helvețiană. Adică în locul națiunii etnografice s'a introdus în us, per analogiam,

conceptul de națiune în sens geografic. Ceva fictiv.

În Ungaria, până la anul 1848 sub numirea de «magyar nemzet» numai nobilitatea s'a înțeles. Cu transformarea constituției și prin aceasta cu intrarea milioanelor de foști subjugați între cadrele constituției, — națiune în vechiul cuprins al «magyar nemzet»-ului, a devenit fără înțeles.

Până la anul 1868 se vorbea deci în Ungaria numai de «naționalitate» și de se zicea chiar și «națiune maghiară», sub aceasta se înțelegea numai «naționalitatea maghiară».

Francisc Deák a fost, care prin articolul de lege «despre egală îndreptățire a naționalităților» a introdus în us officios conceptul fictiv al «națiunii ungare», care consista din toți cetățenii Ungariei, fie ei de ori-care naționalitate.

Membrii ai acestei «națiuni ungare» sunt deci toți Maghiarii, toți Românii din Ungaria și Transilvania, toți Slovaci, toți Sârbi, toți Germanii și toți Jidani și chiar, — va să zică: toate naționalitățile diferite de pe teritoriul acestei țări, numită Ungaria.

Nu mai cât Maghiarul e sârăc în expresii, și îndeosbi, când lui a fi așa îi convine. El numește și «naționalitatea maghiară» singură cu expresia de «magyar nemzet» și «națiunea ungară», constătoare din toate naționalitățile din țară, ear de «magyar nemzet». Pentru că lui între națiune fictivă și naționalitate reală a face deosebire nu îi convine, deși ar putea-o face folosindu-se odată de cuvântul «nemzetiség» și altădată de expresia «nemzet» — ear pentru deosebirea dintre «maghiar» și «ungar» n'are noțiune. Lui aceste îi sunt «mindegy»!

Ce urmează d'acî?: Urmează cea mai crasă șarlatanie, cel mai nerușinos abus de adevăratul înțeles al expresiei: «națiune ungară».

Tot șovinistul începând dela contele Apponyi, pân' la ultimul Schreib-Moriz, când vorbește în numele intereselor «națiunii ungare» înțelege de fapt dorințele și aspirațiunile specifice ale «naționalității maghiare», cele mai multe dintre ele — contrare dorințelor și aspirațiunilor celorlalte naționalități din statul Ungar.

Zilnic îi auzim cum reclamă în numele «magyar nemzetul»-ui maghiarizarea armatei, statificarea școalelor populare, revisiunea legii despre egală îndreptățire a naționalităților, maghiarizarea pe toate terenele etc.

Sunt astea dorințe, pe cari un singur fiu al altei naționalități din țară să le împărtășească? Ba. Singur Maghiarii, noi și vechii, pot dori așa-ceva, deci dacă le cer, ceară-le în numele lor propriu și nu în numele «națiunii ungare».

E timpul să-i aducem pe confrății maghiari la reson, esplicându-le că nu o mai suierim să abuzeze de provocarea la «națiunea ungară». Spună ce voesc ei ca naționalitate maghiară, o să le-o spunem și noi apoi, ce dorim noi ca cetățenii de naționalitate română și le vor da de știre și cei de naționalitate slovacă, germană, sârbă ruteană etc. ce doresc ei.

În cele ce vom fi toți de o părere, se va vorbi și putea vorbi în numele «națiunii ungare» — dar în cele, ce numai ei Maghiarii singuri le vor, nu vom permite mai mult să se abuzeze de noi!

Macarie Ciudra.

De Maxim Gorki.

4

Trad: de I. C. Frunză.

„Ascultă, Loico: mi-ești drag și te iubesc!” zise Rada. Loico dădu din umăr, ca și cum i-ar fi fost legate și mâinile și picioarele.

„Am văzut mulți ficioși voinici, dar tu ești mai bun decât toți, și mai curat e sufletul tău și obrazul tău. Oare-și care din ei și-ar fi ras mustățile — dacă le făceam numai un semn, toți mi-ar fi căzut la picioare, dacă voiam. Dar ce noimă ar fi avut lucrul acesta pentru mine? Și așa nu prea erau voinici, dar încă de-î mai ro-biam și eu și-i făceam niște mueri. Puțin țiganii îndrăsnii au mai rămas pe lume, Loico. Nici odată n'am iubit pe cineva Loico, pe tine însă te iubesc. Și pe lângă aceasta iubesc și libertatea! — Libertatea Loico, 'mi este dragă, și o iubesc mai mult de cât pe tine! Fără tine nu o să pot trăi, întocmai cum nu poți tu să fi fără mine. Voesc deci să fii al meu cu suflet cu tot, cu trup cu tot... ai înțeles?”

Loico zîmbi.

„Am înțeles! Mi-e drag la inimă, auzindu-te cum vorbești! Ei, spune mai departe!”

„Ascultă încă ceva, Loico: ori cum ai su-ci-o, e tot atât, eu te voi supune, tu vei fi al meu. Numai perde timpul în zădar — sărutările mele și desmerdarea mea te așteaptă... strajnic am să te sărut, Loico! La sărutările mele ai să-ți uiți de viața ta sburdalnică... și cântecile tale vioaie, cari au inveseleat corturile voinicilor, nu vor mai răsună prin stepe — tu vei cânta de

aci înainte numai cântece dulci de dragoste, de dor Radei tale... Astfel numai perde vremea de-giaba — eu am spus ce am avut de spus și tu mâne dimineață ai să te supui mie, întocmai cum se supune cineva unui tovarăș mai în vîrstă. Înaintea întregii cete din corturi ai să te arunci la picioarele mele și să-mi săruți dreapta mea — și numai atunci voi fi nevasta ta!”

Auzi colo, ce să vrea îndrăcita de fată! Așa ceva nu s'a mai auzit în lume; numai în vremea veche, așa spun bătrânii, era acesta obiceiul la Montenegrii, la noi țiganii — însă nu! Să faci frăție cu o fată! Ei, îți poți gândi, măi șoimule, ceva mai de ris ca asta? Un an întreg să-ți frământă mintea și nu-ți vei putea gândi ceva lucru mai de ris!

Loico tresări și dete un țipet, de se auzi departe în stepă, ca și unul, care ar fi fost rănit în pept.

Radei îi palpita inima, dar nu se arăta, ca s-o simțea Loico.

„Așadară, rămăi cu bine până dimineață, și dimineață ai să îndeplinești, aceea, ce ți-am poruncit. Ai înțeles, Loico!”

„Da, am înțeles! așa am să fac”, răsufli Sobar din greu și-i întinse mâinile.

Ea însă nici nu se mai uită îndărăt, dar el s'ermanul începu să se clătine, ca un arbore bătut de furtună și căzu jos la pământ, plângend și rîzînd totodată.

Ei vezi, cum a știut să chinuiască pe un ficioș voinic, afurisita asta de Rada. — D'abia într'un târziu, l-am putut aduce la simțiri.

„Ah! De ce, dracu, trebuie să sufere omul? Cuî îi face plăcere să asculte, cum plânge și geme

o inimă omenească, care se sfișie de durere? Gântește-te la lucrul acesta!...

M'am întors la corturi și am povestit bătrânilor noștri toate, câte-le-am văzut. Cu toții am ținut sfat și am hotărît să așteptăm și să vedem, ce are să iasă din toate acestea... A doua zi, cătră seară, pe când eram adunați pe lângă foc, sosi și Loico. Era iritat foarte și parcă peste noapte slăbise grozav; ochii obosiți parcă îi intraseră în fundul capului, îi ținea plecați spre pământ și grăi cătră noi, fără să-i ridice;

„Ascultați fraților, am să vă spun ceva; în noaptea aceasta mi-am ispitit inima și n'ar mai găsit în ea nici un locșor, care să mă mai îndemne la viața liberă, ce-am dus-o până acum. Rada singură îmi este viața — și mai mult nimic. Ea este de față, priviți-o, cum zîmbește, ca o regină! Ea își iubeste libertatea cu mult mai mult ca pe mine, eu însă... o iubesc pe ea mai mult decât libertatea vieții mele și astfel m'am hotărît să mă arunc la picioarele ei. — așa mi-a poruncit ea, — ca să vedeți cu toții, cum frumsețea ei a supus pe îndrăznețul Loico Sobar, pe acel Sobar, carele până acum se juca cu fețele, ca uliul cu rațele. În chipul acesta ea va fi nevasta mea, mă va desmerda, mă va săruta și eu n'am să vă mai cânt vouă cântece și n'are să-mi pară rău de libertatea perdută! — Nu-i așa Rado?” — Loico ridică ochii din pământ și privi pe Rada buimăcit. Ea dădu din cap, în semn, că așa și fără să zică vr'o vorbă, arată cu mâna în pământ, la picioarele ei. Noi ne uitam cu toții, și nu înțelegeam nimic din toate acestea. Mai bine ne-am fi dus undeva, ne-am fi ascuns, să nu vedem noi cu ochii noștri, cum să cadă Loico

Primul pas la demascarea fanfaronadei lor, va fi intrarea aleșilor noștri în parlament. Cea mai de frunte chemare a lor va fi, ca pas de pas să demascheze pe cei ce cu atâta emfază se provoacă la cele »19 milioane de Maghiari« cari le stau la spate! Și până atunci, domnule Dr. Vlad, stai pază!

Anul-Nou în București.

Joi, 1 Ianuarie, la orele 10 dimineața, M. S. Regele, împreună cu A. S. R. Principele Moștenitor și Principele Carol, a mers în trăsura de gală, escortată de un escadron de gendarmii, la Mitropolie, spre a asista la serviciul divin ce se oficia cu ocaziunea noului an.

În tot parcursul până la Catedrală un numeros public, aflat pe strade, a salutat cu iubire și respect pe Suveran.

La intrarea în biserică, Regele fu întâmpinat de P. S. S. Arhiepiscopul Nifon, vicarul Sfintei Mitropolii, care-i prezintă Crucea și Evangelia. Apoi începu serviciul divin, la care au fost de față: d-nii miniștri, d-nii președinți și vice-președinți ai Corpurilor legiuitoare, mai mulți d-ni senatori și deputați, înalta Curte de casație, alți demnitari ai Statului, primarul Capitalei cu consiliul comunal, Camera de comerț, precum și ofițerii generali și superiori aflați în garnisoană.

După terminarea Sfintei Liturghii, clerul înalță rugă către A-Tot-Puternicul pentru fericirea MM. LL. Regelui și Reginei AA. LL. RR. Principelui și Principesei Moștenitori, Principelui Carol, Principeselor Elisabeta și Maria și Principelui Nicolae.

Maiestatea Sa, eșind din biserică, trecu din fața tronului gardei de onoare, ce se afla așezată în fața bisericii, adresându-i tradiționala urare «La mulți ani», la care trupa răspunde prin strigăte de »Ura«.

În urmă Maiestatea Sa, A. S. R. Principele Moștenitor și Principele Carol S'au întors la Palat cu același ceremonial.

La orele 12, Maiestatea Lor Regele și Regina au primit consiliul de miniștri, și numele căruia d. D. Sturdza rosti următoarea cuvântare:

Sobar la picioarele unei fete — fire-ar fi fost aceasta chiar și Rada. Ne era rușine de rușinea lui, ne-a apucat o milă și cu toții eram măhniiți.

— „Mai iute!“ strigă Rada către Sobar.

— „Nu te grăbi așa tare, mai este timp, și ai să te sature!“ zise Loico zimbând. Zimbău însă ca și cum ar zăngăni niște oțeluri.

„Asta a fost să fie fraților! Nu-mi rămâne altceva de cât să încerc, să ved dacă Rada are o așa de tare inimă, cum s'a arătat către mine. Am să încerc... ertați-mă fraților!“

N'am avut răgaz, să ne dăm sama, ce are să facă Sobar... Rada zăcea la pământ și în peptul ei era implantat în prăsele cuțitul încovoiat a lui Sobar. — Noi am rămas încrămeniți.

Rada însă își scoase cuțitul cu mâna ei, îl asvârli cât colo, își strănse rana cu o șuviță din pârul ei negru și zise rîzînd, cu voce tare și respătată:

„Rămâi sănătos, Loico! Știam eu, că tu așa vei face...!“ da, și ea și-a dat sufletul...

Ai înțeles tu pe aceasta față, șoimule?... Așa e, cum îți-am spus... afurisit să fiu că fata aceasta era dracu gol! Da!

„Așa!... Am să mă arunc la picioarele tale, tu regină falnică!“ strigă Loico, cât îl luă gura, de s'a auzit în depărtare în stepe, se trânti apoi la pământ, își lipi buzele de picioarele moartei și sta astfel ca încrămenit. Noi ne-am scos căciulile din cap și stam neclintiți și tăceam.

Ce zici, șoimule, despre astă întâmplare?...

Nur a zis către noi: „Legăți-l!“

Nimeni nu s'a mișcat din loc, nimeni n'ar fi făcut aceasta, o știa bine Nur. Făcu un semn cu mâna și se dete la o parte. — Dănilă însă ri-

Sire,

De câte ori cugetăm la trecutul nostru ne reamintim dificultățile ce am străbătut și vedem progresele realizate; zicem într'un glas că visul bătrânilor noștri stă ca fapt îndeplinit d'inaintea noastră, căci România are astăzi rost în lume. De câte ori îndreptăm mintea spre viitor, simțim inimile noastre cuprinse de o viue emoțiune, căci șcim că poporul nostru are Sfătuitor înțelept și Povățuitor sigur pe calea dezvoltării sale.

Atunci aducem mulțumită Cerului că a ocrotit patria noastră și reinouim în inimile noastre simțimintele de recunoștință profundă și de devotament neclintit către Maiestatea Voastră, Care conduceți destinele Regatului cu atâta înțelepciune și rîvnă.

Cu inima caldă depunem, dar, la picioarele Maiestatei Voastre, cu ocaziunea reinouirii anului, urările noastre cele mai viui, rugând pe A-Tot-Puternicul Dumnezeu să dăruiește Maiestatei Voastre și Maiestatei Sale prea grațioasei noastre Regine, Altețelor Lor Regale Principelui și Principesei României și Augustilor Lor Copii, ani mulți și fericiți bucurându-Vă de roadele muncii Voastre neobosite, închinată întăririi și prosperității României.

M. S. Regele a răspuns:

„Sunt viu mișcat de simțimintele de credință și de bunele urări ce Ne exprimați cu atâta căldură în numele consiliului de miniștri.

„Privese cu recunoștință vechiul an, în care s'a săvârșit, cu concursul d-voastre, multe și însemnate reforme de un mare folos pentru Țară. Facă Cerul ca și în anul care începe munca noastră, a cărei țintă trebuie să fie neîncetată întărirea, siguranța și viitorul Statului, să fie bine-cuvîntată. Rog pe A-Tot-Puternicul să împlinească dorințele pe care inima Mea le hrănesce pentru fericirea României și să ne dăruiească liniște și îmbelșugare.

„Mulțumindu-vă pentru călduroasele voastre felicitări, Noi urăm tuturor anii mulți și fericiți, și Eu vă doresc sănătate și tărie spre a Mă bucura încă multă vreme de sfaturile d-voastre.“

În timpul zilei, un mare număr de persoane, din toate treptele societății, s'au grăbit a aduce urări Suveranilor, prin inscriere la Palat.

Din țeara întreagă M. S. Regele a primit nenumărate telegrame de felicitări.

Séra a avut loc tradiționalul bal al Curței.

La orele 10, MM. LL. Regele și Regina și AA. RR. Principesa României, precedați de Curtea Regală, au intrat în sala Tronului, unde se aflau adunați d-nii membri

ai corpului diplomatic cu doamnele, d-nii președinți ai Corpurilor legiuitoare cu doamnele, d-nii președinți ai înaltelor corpuri ale Statului cu doamnele, și mai mulți foști miniștri cu doamnele.

Maiestatea Lor au ținut aci cerc, primind felicitările tuturilor celor de față.

Apoi, MM. LL. Regele și Regina și Altețele Lor Regale au trecut în sala cea mare de danț, unde se aflau mai mulți domni senatori și deputați cu doamnele, membrii înaltelor Curți de casație și computuri, membrii corpului consular, ai Curței de apel, ai tribunalelor, consiliul comunal, funcționarii superiori și sefi de serviciu ai diferitelor ramuri ale administrațiunii publice, d-nii ofițeri generali și cei superiori și inferiori ai garnisoanei, numeroși reprezentanți ai garnisoanei, numeroși reprezentanți ai proprietății și comerțiului și un mare număr de persoane distinse din societate.

Îndată după intrarea Maiestaților Lor Regale în sala splendid iluminată, danțul începu cu animație, în care timp Regele și Regina bine-voiră a convorbi cu cea mai mare parte din persoanele prezente, primind cu bucurie urările ce Li se aduceau cu ocaziunea primei zile a anului.

La ora 1 s'a servit supeul, la care au luat parte, în patru serii, toți invitații prezenți; în total peste 1.200 persoane.

Pe tot timpul cât a durat supeul, danțul a urmat neîntrerupt până la orele 5 dimineața, când s'a terminat balul.

Maiestatea Lor și Altețele Lor Regale S'au retras la orele 3.

Înmormântarea lui Ioan Petran.

Arad, 20 Ianuarie.

În bucuriile și seninătatea sf. sărbători de erii și alaltăeri, s'a amestecat ca o notă disonantă, doliul lăsat de moartea regretatului profesor Dr. Ioan Petran. Două zile de-a rîndul a fost adevărat pelerinajiu la casa

„E vremea să ne culcăm!“ își trase șumanul peste cap, se întinse cât era de lung pe pământ și amuți. Eu nu puteam dormi. Mă uitam prin întunerecul stepelor către mare încolo și în ear' mi-se arăta înaintea ochilor figura frumoasă, mândra regină Rada. Mi-se părea că-și apasă pe rana din pept șuvițele negri de păr și că printre degetele ei arămii picură sânge și cade jos pe pământ ca niște steluțe roșii.

Dincolo de ea, mi-se părea, că ved, pe voinicul flăcău, Loico Sobar; fața lui o vedem acoperită cu negrițele plete și printre ele mi-se arăta că ar isvori lacrimi reci și mari.

Ploaia a început mai tare și marea cânta un imn trist dar sărbătorec despre mândra pereche din ceata Țiganilor — despre Loico Sobar și despre Rada, fiica bătrânului soldat Dănilă. Această pereche parcă umbla prin întunerecul nopții, liniștită și tăcută se urmărea să se întilnească, dar frumosul cântăreț Loico nu putea s'o ajungă, să o prindă pe mândra Rada...

(Fino.)

H A Z.

— Mie, dacă 'mi scrie un creditor să-l plătesc, s'a săvârșit!... Nu-î mai plătesc!

— Dar dacă nu-ți scrie?

— Atunci aștept ca să-mi scrie.

— Ai putea, Ioane, să-mi spui de ce soarele luminează mereu pământul?

— Ei, asta e!... Pentru-că n'are ce să facă nimic alt-ceva!

dică cuțitul ce-l aruncase Rada, se uită lung la el... începu să-l trâmure mustățile lui albe... de pe cuțit încă nu se scursesese sângele Radei și cuțitul era tare încovoiat, tare ascuțit. Deodată se repezi Dănilă, și se țări apoi către Rada.

Noi ne uitam la ei. — Rada era întinsă și cu mâna își ținea șuvițele de păr apăsate pe pept; era cu ochii deschiși și se uita la albastrul cerului. La picioarele ei zăcea întins viteazul Loico Sobar. Pe față îi căzură pletele și i-o acoperi aproape de tot.

Noi stam uimiți și căzuți pe gânduri. Mustățile bătrânului Dănilă tremurau și sprâncenele îi erau întunecate. Privia la cer și tăcea. Nur însă, alb ca zăpada, s'a trântit cu fața la pământ. și plângea cu sughit, încât într'una i-se mișcau umerii.

Asta, zic și eu, șoimule c'a fost ceva, unde trebuia să plângi! Da... așa a fost!...

Tu călătorești, așa e!... Umblă în calea ta dreaptă, și nu te abate în lături. Mergi înainte... trăește, căci și așa ai să mori, fără nici un rost. Asta este totul în lume... așa este șoimule!“

Macarie tăcu își băgă luleaua în punga de tutun și-și trase șumanul strâns pe lângă pept. O ploică începu să cearnă, vîntul începu să bată mai tare, ear marea se săvîrcolea înăbușit. Căi, unul câte unul, veneau lângă focul, care acum se stînsese, se uitau la noi, cu niște ochi mari și cumînți, remaseră pe loc făcînd roată împrejurul nostru.

„Hop, hop, he!“ le strigă Macarie domol, scărpină la grumazi pe un cal negru corb pe care-l avea drag, îl mîngăia și apoi se adresă către mine:

mortuară din strada Lazar Vilmos, de rude, pretini și cunoscuți ai defunctului.

A venit atât de pe neașteptate moartea aceasta încât ea a impresionat în pături largi și publicul străin din Arad. Înainte cu 10 zile, om întreg, sănătos, la postul său de datorie pe care-l împlinea cu o conștiință care se poate zice pedantă și de-odată doborât ca de trăsnet. O aprindere de plămâni pe care și-o contrase prin o răceală, l'a repus. . . Și ca tragicul nefericirii să fie și mai strident, s'amestecă la mijloc și o coincidență amară: regretatul moare tocmai în ziua nașterii și se înmormentează în ziua onomastice sale.

Indată ce s'a răspândit vestea morții, corpul profesoral dela institutul pedagogic teologic a grăbit a-și exprima sentimentul durerii colegiale, prezentând în corpore condolențele prea sf. Doamne, depunând o frumoasă coroană de flori, scoțând un necrolog special și contribuind cu 50 cor. la fondul tinerimei dela institut. teol. pedagog. în memoria defunctului.

Miercuri la ora 9, îmbrăcați în ornate P. C. Sa Roman R. Ciorogar, director seminarial, Vasilie Beleş, protopop și preoții Traian Vațian, Gavriil Bodea, Russu (Chelmac) diaconul Dr. Botiș și corul seminarial de sub conducerea profesorului Trifu Lugojan au mers la casa mortuară, unde făcându-se sigilarea religioasă, sicriul a fost ridicat și transportat în Catedrală, însoțit de cortegiul funebru.

Cosciugul a fost așezat în mijlocul bisericii pe un frumos catafalc, împodobit cu mulțime de coroane de flori. Am observat printr'aceste pe a familiei, apoi cu următoarele inscripții: Tinerimea teologică — Iubitului Profesor: Tinerimea pedagogică — Neuitatului Profesor: Elevii gr.-or. rom. dela liceul arădan — Neuitatului Profesor; Corpul Profesoral — Isuse primește sufletul lui, și altele pe cari nu le-am putut descifra fiind acoperite.

S'a servit apoi Liturgia, ear după sfârșitul sf. Liturghii s'a făcut prohodul, la care a pontificat însuși P. S. Sa Episcopul I. I. Papp, cu asistența P. C. S. Roman R. Ciorogar, director seminarial, Vasilie Beleş, protopop, Traian Vațian, Gavriil Bodea, Russu (Chelmac) protodiaconul Dr. I. Suci și diaconul Dr. T. Botiș.

Catedrala era tixită de lume. Intr'asta se adunaseră, în frunte cu corpul profesoral, elevii liceului din loc, cari însă n'au mai putut încăpea în biserică.

Răspunsurile rituale le-a executat în chip foarte pătrunzător, atât la sf. Liturgie cât și la prohod corul de sub conducerea d-lui Lugojanu.

Terminându-se prohodul P. S. Sa Episcopul se retrage în scaunul episcopesc, ca de acolo s'asculte măiastra cuvântare rostită de P. C. Sa Roman R. Ciorogar, care face adâncă impresie.

Discursul, care pornește din intenția d'a ridica inimile la înălțimea culmilor divine, unde dispare durerea vulgară și se întrezărește eterna continuitate a vieții — își ajunge scopul. Se neacă deodată suspinele și un moment cuvintele se desprind o liniște de mormânt.

P. C. Sa își ia drept text următoarele cuvinte ale Mântuitorului Christos, rostite pe cruce: »S'a sfârșit« !

Zugrăvește apoi suferințele tinerilor români până își rup calea. Câți sucumbă sub aceasta povară. Și iată unul căruia i-a succedat a-și rupe calea la cea mai frumoasă poziție ce i-o poate da biserica, și la ideală viață familiară și la copii dragi de sărutat și la stare materială asigurată. Soartea l-a lăsat numai să gusteze din aceasta fericire pământească și iată-l în floarea vieții, la 40 ani, răpit din brațele fericirii.

În fața acestei fatale sorți se îmbulzesc impetuos gândurile asupra problemei vieții și simțirile năvalnic pornesc spre revoltă contra sorții. Ah, și câte capete nu s'au frânt în ispitirea acestei teme, câte lumi nu au apus fără a rezolva aceasta problemă.

Acolo e superba lume a filosofiei antice. Stoa cu datorințele ei rigide n'a putut rezolva problema, căci peste spiritul de datorie se înalță acel ideal etic al vieții spirituale pentru care au avut tip. Puternicul împărat August, care a strălucit aici pe pământ până la divinizare, când își vede sfârșitul vieții, își adună amicii împrejur și îi provoacă să aplaudeze: Aplaudați amicilor, comedia s'a sfârșit. Vieța fără idealuri, cu toată strălucirea ei, este o comedie. Fără idealuri etice viața se distruge.

A venit și timpul însuflețirii. Roscovatul iscarotean se însuflețește de învățătorul său, dar vai când și-a pierdut idealul etic, n'a mai putut trăi, s'a sinucis. Și însuflețirea se distruge fără ideal etic.

Și pesimismul modern cu filosofia luptei pentru existență, în care forța majoră suprimă dreptul și tot ce e sfânt, ce e alta decât o distrugere a vieții.

Dar uită Cochma, înțelepciunea dumnezeiască cum ne învață: deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciuni. Mărirea, bogăția, frumuseța toate sunt lucruri efemere, pentru-că a »Domnului este pământul«. Noi suntem operele lui cari atât valorăm cât ni-se dă și în împlinirea voinei Dumnezeiești viața și află o soluțiune.

Dar iată vine perfecțiunea întrupată, Domnul Isus Christos și ce ne zice? Eu sunt viața. Și iată că el n'a murit, îl vedem aici pe iconostas înviat, îl vedem în operele mărețe ale creștinismului, îl simțim în noi. Când ne ajunge vr'un necas, un gând îl însoțește, gândul nădejdei. Iată religiunea. În fine gândul mulțumirii ce este alta decât religiunea? În dragostea cu care zugrăvim viitorul fiilor noștri ce este alt ceva de cât religiunea etc. Ce nu se poate ajunge aici, religiunea ne dă dincolo de mormânt.

Iată, că numai religiunea rezolvă problema vieții, în ea numai este viața, căci ea are idealuri etice cari sunt hrana nemuririi.

De aici apoi trecând la iertăciuni dela familie, rămas bun dela biserică, mulțumirea și cererea binecuvântării arhierului, care de atâtea bunătăți l'a împărțit. Colegilor tărie sufletească ca să poată purta crucea suferințelor unui dascăl român, iar învățăcărilor săi le ratifică testamentul Văcăreștilor, le lasă moștenire creșterea limbii românești și a patriei iubire. Aceste idealuri să-i călăuzască în vieța lor.

Erau 12 ore, când cortegiul funebru, prin o ploaie rece și vânt, s'a pus dela Catedrală în mișcare. Ieșind pe piața Tököly

a parcurs prin strada Forray, strada principală și prin strada Bisericii spre cimitir. Pe întregul drum cântările rituale le-a executat corul seminarial, care a stors admirația străinilor. Așa se explică că o mulțime de lume, pe o vreme așa aspră, a însoțit sicriul până la cimitir.

La groapă Iosif Tărău și-a luat rămas bun în numele tinerimei studioase dela pedagogie și teologie, pe urmă sicriul cu rămășițele pământești a profesorului Ioan Petran a fost lăsat în sinul pământului-mamă.

Știri locale.

Ziua Bobotezei s'a serbat în biserica română catedrală cu mare pompă. A servit P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, asistat de d-nii R. R. Ciorogar, V. Beleş, protopop; preoții T. Vațian și G. Bodea și protodiaconul Dr. I. I. Suci.

Sfințirea apei a făcut-o însuși P. S. Sa Episcopul.

Prânz la Curtea episcopescă. Marți, în ziua de Bobotează P. S. Sa dl Episcop Ioan I. Papp a întrunit la ospitala sa masă pe următorii d-ni membri ai inteligenței române din Arad:

Nicolae Oncu, Pretru Truța, R. R. Ciorogar, Gherasim Serb, Sava Raicu, Vasile Goldiș, Miron Serb, locot., Teodor Serb, s. loc., Dionisie Popovici, Sever Secula, Vasile Olariu, V. Moga.

Afaceri bisericești.

De sfințele srbătorii P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu al Lugoșului, a adresat o pastorală turmei sale. E primul cuvânt ce-l spune credincioșilor concrezuți înțeleptei sale îngrijiri, și e cuvântul păcii: e dragostea cu Dumnezeu și pacea cu oamenii, e iubirea tuturoră chiar și a vrăjmașilor și zelul întru a se apropia de sinul plin de căldură a sfintei biserici.

Sinceritatea fraselor și a dragostii părintești ce respiră din toate vorbele acestui cuvânt al păcii îndeamnă ca pastorală să fie cetită cu adevărată evlavie.

Srbătoarea Nașterii Domnului. »Unirea« din Blaj serie: Cu tot frigul ce stăpânește, zilele sf. Srbătorii au fost plăcute și mângâitoare. În ziua întâie a servit sfinta liturgie la biserica catedrală Escel. Sa Mitropolitul Victor asistat de membrii vener. Capitul și alți preoți din gremiu. După 8 Evanghelie Escel. Sa a rostit frumoasa predică, care am fost fericiti a o publica în numărul trecut ca adaus. La prânz I. P. S. Sa a întrunit la masă pe preoții din gremiu și profesorii de la instituturile noastre de învățământ. În toastul purtat cu acest prilej Esc. Sa a pomenit cu mulțumită de ajutorul ce i-au dat preoții din gremiu spre al ridica solemnitatea srbătorii, de mângâiere sufletească ce a simțit, văzând numărul mare a credincioșilor, cari au cercetat Casa Domnului, dar mai ales de bucuria ce a simțit în fața manifestărilor de alipire ce i-au dovedit Ilustrii Episcopi ai Orășii și Lugoșului, cari au ținut să-si exprime în sincere cuvinte dragostea lor față de Sf. Scaun mitropolitan. Bucuria Escel. Sale Mitropolitului a fost împărțită de toți mesenii. A doua zi Mitropolitul a pontificat liturgia la biserica parochială.

Socialism și mai ceva.

III.

De unde vă veți asigura subsistența și vă veți satisface sporturilor voastre — voi cei-ce în contul nostru a tuturor fiilor naționalităților rîvniți la direcătorii — dacă adecă s'ar face într-o bună dimineață voia social-democrației, propovăduită ca bună-oară în Bihor?

Va fi va!, și iarăși va! de voi când și din noi s'ar stinge tradiționalul nostru respect cătră stăpânire în aceea măsură, în care v'ați afirmat voi de imbecili, incapabili de a vă înțelege postu! și rostul de direcători.

Ați vedea cu proprii ochi, reinviat la voi cântecul trăit odată de moșii vostri:

Horia bea la făgădău,
Domni! fug fără hinteu;
Horia bea printre butuci
Domni! fug fără păpucl.

Cred că ați înțeles ceea-ce în interesul reputației poporului nostru, blând până la un timp și docil, nu vi-o dorim.

Esperimente, triste de altfel, s'au făcut înaintea ochilor acelorași purtători ai sabiei, că ce înseamnă a lăsa poporul pradă uneltirilor păcătoase. E notoric lucru cauzele ajunse la tribunale, chiar și pe pământul Bihorului, în urma instigațiilor „găinarilor“, cum îi plăcuse ministrului Tisza a-i boteza pe kossuthiști. Și n'a venit nici măcar un singur exemplar de „găinar“ să ia asupra-i răspunderea, ori cel puțin să micșoreze responsabilitatea celui *ademenit* la vinovăție, pe care l-a împins până la gândul uciderii și a veni în conflict și cu statul pentru cultivarea neiertată a tutunului.

Cei aflați vinovați au trebuit însă să robească și să supoarte amendele grele.

Și totuși, în butul acestor triste experiențe, să mai suferă și azi ca unii din matadorii de calibrul deputatului Beiușului (care în toamnă, cum suntem informați, nu s'a sfiit a îndemna poporul a stărui la programul 48-ist cu cuvinte ca aceste: Vedeți că acum nu plătiți porție — și îndemnând a ferbe rachiul *anunțăm numai* primarului din sat), ear în alte părți alții sunt cei ce continuă opera de a slăbi respectul poporului nostru și palida umbră de încredere, ce o mai avea în direcători și în administrarea oficiului lor

Incât pentru noi, în aceasta se apropie în Bihor apostoli! partidei 48-iste de apostoli! „sfintei social-democrații“: de o potrivă turburătorii ai seninelor ape, în cari a știut românul de veacuri să-și aline durerile și fără de „fericitoarea“ politică kossuthisto-social-democratică; de o potrivă păcătoși.

Constatăm numai felul cum se administrează la noi puterea sabiei, și că cei-ce o poartă, necum să se fi ridicat mult peste conceptul medieval despre datoria purtării oficiului, dar nu odată nu-s jaluzi nici de propria-le cinste ce li-o îmbie poziția oficioasă, sabia direcătoriei.

* * *

Dar aceasta sabie, mult mai ușor ar fi gata, decât a ne ocroti — a ne pune capul la picioare.

O știm noi bine asta. Experiența zilnică ni-o dictă aceasta. Eată deci și temeiul pentru care *nu avem și nu putem avea încredere* în purtătorii sabiei că vor fi apărătorii noștri, și ai intereselor noastre cetățenești. Situația reală tocmai justifică deplin aceasta neîncredere.

Afară de asta o mie și o sută de motive avem pentru a nu fi optimiști.

Intâiu și intâiu: șovinismul resună dela un colț la altul al țării, Irodiada e în furia dansului, și fi! ai aceleiași Irodiade, sunt aproape d'a rîndul toți purtătorii sabiei la noi.

De mult nu a fost atât de turbat dansul Irodiadei și a fiilor ei a tuturor, ca în zilele de acum, — ear prețul acestui danț de furie nu poate să fie altul decât — *cap*; și nici; nu s'a cerut cu atâta lăcomie capul nostru ca acum, când cu „pretențiile naționale“ în contul tuturor cetățenilor „de buze străine“.

Să ne punem poșta în cui, d'a vedea dară învîrtindu-și fi! Irodiadei, direcătorii administrativi, de jos până sus la șeful lor, sabia *pentru a ne apăra* de catilinariele existențe cari ne turbură liniștea și ordinea publică într'un timp când tocmai aceasta se vede a fi interesul celor ce ar vrea să nu stăm nici doi de vorba.

Ear consecvența?

Suntem avisați la propriile puteri.

La urma urmelor, ne am mai recules și noi românii. Cum ne obișnuim a zice: ne-am mai concentrat rîndurile.

Ne bucurăm foarte noi cei de pe la periferia vieții publice românești, și ni-ar părea și mai bine, dacă am vedea și oareși-cari semne ale acestei concentrări a taberei noastre.

Intâiu de toate mișcările socialiste ar merita o mult mai mare atențiune de cum li-se dă; aceasta mai ales în Bihor, unde *ne lipsește cu desăvîrșire o organizație de partid românesc* și unde, poate tocmai în vederea acestei nescuzabile neglijențe, a prins curaj și rădăcină apostoli! tăciunării din 48 și cei ai „sfintei social-democrații“.

Pentru a nu face cui-va nedreptate, suntem curioși ce s'a întreprins, dacă peste tot s'a și făcut ceva în direcția aceasta, a îndreptării stărilor noastre!

Ori dacă nu s'a făcut cum cred cei chemați și îndatoriți a se degaja de aceasta *datorie națională și de om?* Și când intenționează și prin ce mijloace a întreprinde ceva?

Am fi curioși să știm, tocmai pentru-că simțim durere pentru aceste mizerii cari se pot agrava, nu într'atâta spre paguba indivizilor, cât spre a cauzei întregi a neamului.

Signalul și direcția de luptă, firese e să se aștepte *de sus*, ear cei de sus binevoiască a răspunde *prin fapte*

Am trecut peste limitele între cari se mai poate trăgăna o cauză și se mai poate ierta o trăgănată și a unei cauze, prea importantă, cum e aceasta de față

Totul trebuie întreprins cel puțin atunci, când încă mai este nădejde de o mai ușoară întoarcere spre bine La ceasul al unsprezecelea va fi mai greu; și va însemna mult și aceea, dacă *cu un ceas mai înainte* am afla mijloacele și calea, pe care să ne scoatem poporul din tentativele pizmașilor noștri.

Soluția acestei chestii trebuie căutată și din impulsul, ca ferindu-ne poporul de alte posibile turburări în viitor, să-și salvăm reputația de popor pațnic și iubitor de ordine, până n'a mers încă departe pe calea dărăpănării.

Și apoi aceasta ar încapa de minune în cadrele organizației și în programul unui club comitatens român, când și în Bihor ar exista așa ceva *factice*.

Ar fi de datorința unei asemenea corporații a aduce la reson și pe cei-ce cu sabia, dată lor pentru ocrotirea intereselor publice, își taie *numai pânea de toate zilele*, și a le cere răspunderea pentru administrarea puterii oficiului lor, și ne-am putea pretinde și nouă dreptul întrunirii.

Și va trebui să ni-se acoarde acesta nu numai pentru-că social — intelectual — și moralmente nu stăm mai pe jos de acei vagabonzi cari ne duc poporul la insubordinație cătră autorități și la grave delict de transgresiune a ordinii publice, — dar mai mult pentru-că ac-

țiunea noastră ar avea meniția de a paralisa niște rele *existente deja* și cari pot să ia o dezvoltare mai complicată, mai delicată, atât pentru noi cât și pentru cei-ce sunt îndatorați ex officio, nu ex anima, a fi paznici ai bunei rînduiri.

Deplorabila stare a poporului nostru în ce privește modul de a fi acesta orientat asupra situației sale politice, — tocmai aceasta a fost ușa pe care s'au furișat vagabonzi! la inima lui; aceasta e și *singura* cale pe care-l vom lipsi, în favorul nostru și a *cauzei noastre*, de aceasta încredere, moralmente nejustificată, dar pe care faptic o au.

Ce bine li-ar ședeă cărturarilor noștri, când i-am vedea și la *acest* post de strajă, care ar însemna un moment *real* în politica noastră românească: *disciplinarea și instruirea politică și în jos*, a poporului.

Aste ar însemna mai mult decât că ar putea răsturna un milion de ministri și guverne ungurești.

Pentru-că în timp ce aceasta operă ar fi de natură negativă, de a doborî un dusman ori un milion, pe atunci disciplinarea și instruirea politică a poporului ca ceva pozitiv ar însemna, că *întreg neamul* l'ar făcut capabil de rezistență și de luptă.

Sau, cum o facem noi azi, nu înseamnă tactica noastră, pe alocurea între români, atâta cât a avea aproape în tot centrul românesc o ceată de ghinărăreși — fără trupe?!

Strînsu-v'ați șirele, căpitanii români ai vieții noastre politice? *Afirmați-vă și interesul de cauză prin coborîrea în mijlocul cetelor de voinici*, cari, dornici de luptă, în urma chinului vieții zilnice ce îndură, se dau în brațele celor mai triste nulițăți, cari le pun în vedere împutinarea necazurilor lor.

A voastră e datorința, de demnitatea voastră e; voi aveți puțința, ear ceea-ce mai rămâne, e numai chestie de voință.

Strîngerea rîndurilor căpitanilor numai, nu va însemna totodată și isbânda cauzei noastre. Din contră organizația noastră trebuie să cuprindă în sine toate trupele, și de cu vreme instruite, de pe întreg cuprinsul locuit de români.

Nu mai astfel putem conta la biruință, și numai acest sens îl are și strîngerea rîndurilor în lupta pentru neam și jertfe tot o luptă dată *în numele neamului*.

Cu acest dor în suflet, cu acest apel, care e „resunetul doririlor“ cărturarilor români dela sate ne apropiem noi de fruntașii noștri, de căpitanii noștri, acum de sfintele sărbători.

DIN ROMÂNIA.

Te Deum la Mitropolie. Cu ocazia Anului nou, s'a oficiat la Mitropolie un „Te-Deum“ de către P. S. S. Arhierul Nifon Ploșteanu, inconjurat de înaltul cler.

La serviciul divin au asistat:

M. S. Regele, A. S. R. Principele Ferdinand și A. S. R. Principele Carol; d-nii P. S. Aurelian, președintele Senatului, Perechide, președintele Camerei, Emil Costinescu, ministru de finanțe, I. I. C. Brătianu, ministru de externe, Em. Porumbaru, ministru de lucrări publice, Sp. Haret, ministru cultelor, C. Stoicescu, ministru de domenii, V. Lascar, ministru de interne; Ioan Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanei; C. F. Robescu, primarul capitalei etc.

Archidiaconul Humulescu a ținut o prea frumoasă predică arătând prin cuvinte bine simțite, rolul creștinismului în actuala civilizație. Această cuvîntare a fost ascultată cu cea mai mare religiozitate de către toți asistenții.

S'a observat deosebita atențiune pe care a dat-o Suveranul nostru predicii Archidiaconului Humulescu.

dormire, ea însă totdeauna ridea și mă nimea proastă...

Cu câteva zile înainte de Crăciun, merse la toate prăvăliile și și-a plătit toate datoriile, în tot locul povestind că d'acel încolo nu va mai avea lipsă de nimic, pentru-că ea se mută la bărbatul ei. S'a dus în cimitir și și-a cumpărat loc lângă mormântul bărbatului. Ear în ziua de Crăciun îi zise servitoarei:

— Iosephine, azi să nu pregătești nimic, căci eu deseară voi muri.

Și dimineața a fost aflată moartă în pat. Testamentul, care a fost desfăcut a doua zi, dispunea, că toată averea să i-se deede prietinei ei „în semn de modestă recunoștință“.

Doamna Martin însă nu se poate bucura de considerabila moștenire, pentru-că procurorul a doua zi a deținut-o

— **Feminismul.** Legislația din Norvegia a făcut un paș înainte spre emanciparea femeilor: le-a deschis toate funcțiile publice. E de sperat însă că în parlament nu le vor alege. Asta ar însemna perpetuarea obstrucției.

— **Mulțumită publică.** Ca rescumpărare a gratulațiilor de anul nou On. D. Romul Coțoiu comerciant în Baia de Cris a binevoit a trimite pentru „Masa studenților“ dela gimnasiul nostru rom.-gr.-or. din Brad suma de 10 coroane. Primească binevoitorul dăruitoriu călduroasă mulțumită. Brad, 5. Ianuarie 1904. Comisiunea administrativă.

— la rescumpărare a felicitărilor de anul nou au binevoit a contribui pentru sporirea bibliotecii populare a agenturii din Sein domni: Dr Ioan Tatariu 4 coroane, Ioan Rades, Ioan Marcu și Samuil Urian câte 1 coroane pentru ceea ce prin aceasta li se aduce caldă mulțumită: S. Urian, bibliotecar.

— **Necroloage.** Pătrunși de cea mai adâncă durere, subscrișii anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că prea iubita și neuitata soție, mamă, fiică, soră, noră și nepoată *Victoria Lazărescu născ. Petrović* după lungi și grele suferințe și-a dat nobilul ei suflet în mâinile Creatorului în 3 (16.) Ianuarie a. c. la orele 7 seara în etate de 21 ani și după 2 ani a fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești se vor așeza după rîtul gr.-or.-rom. în 7. (20.) Ianuarie a. c. la orele 10 a. m. *Caprioara*, la 4. (17.) Ianuarie 1904.

— Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștință rudeniilor, amicilor și cunoscuților noștri cum că scumpul și micul meu fiu, de care mi-a fost legată speranța, scutul și spriginul bătrânețelor mele: Ioan Doboșian după suferințe grele de 15 luni împărțit cu santele Taine, în etate de 28 ani, când îi era mai dragă viața, și-a dat nobilul său suflet în mâinile creatorului astăzi Sâmbătă la 3/16 Ianuarie 1904 dimineața la 4^{3/4} ore.

Rămășițele pământești după finirea prohodului se vor depune spre vecinica odihnă în cimiterul gr.-or. român din Iosefin Timișoara Lună în 5 Ianuarie a. c. la 2 ore p. m.

Fie-I țărina ușoară și memoria binecuvîntată Denta la 3 Ianuarie v. 1904. Îl deplăug Ioan Doboșian învățător, ca tată, Ecaterina Doboșian născută Arjoca ca soție și numeroase rudeni.

— **Extraordinar!** Cel mai estin și mai bun izvor de a se provedea cu tot felul — exclusiv prima calitate de bijuterii, articole de brilliant, tacămuri de argint în casete, precum și argint festiv și obiecte de donuri — prețuri strict solide, executare pomptă, pe lângă garanță la juvalieur nostru de bun renume Weinberger Ferencz, piața Andrassy, în edificiul Hotelului Central.

Atelier propriu de primul rang pentru reparatură. Telefon pentru oraș și comitat Nr. 439.

— **Schimbare de local.** Renumitul dentist Morgenstern Gyula și a strămutat locuința de ordinație (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratiche șire de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcină etc.) în Arad, piața Andrassy Nr. 15.

Cea mai nesticăcioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.

Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.

Pasta Iuno 2 cor.

Pudra Iuno 2 cor.

— **Mijloc sigur** contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac

al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.

— **Contra gutaiaului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor** are un efect miraculos pastilele de pepi Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl)

PETRECERİ.

— Reuniunea de cântări și musică gr.-ort. rom. din comuna Varadia, invită cu onoare la Concert. Programa: Motto. I. Resunetul Ardealului de J. Vidu. II. Fii ai României de Musicescu. III. Nu 'm place de Vidu. 'M place de Vidu. II. Teatru. „Chibrituri românești“, comedie populară într'un act de V. Alexandrescu. După producțiune urmează joc. Intrarea locul I-iu 2 cor. Locul II. 2.40 locul III. 1 cor. I. locul de stat 60 fil. Inceputul la 8 ore seara precis. Comitetul.

— „Reuniunea rom. de cântări“ din Cacova va aranja Marți în 6/19 Ianuarie 1904 în localitățile ospătării mari din loc cu reprezentație cu programul următor: I. Concert. 1. Georgescu — Vidu: „Scumpa mea bălăioară“ cor mixt. 2. J. Vidu: a) „Resunet dela Crișă“. b) T. Popovici: „Hategana“ coruri mixte. 3. G. Dima: „De când badea m'a lăsat“ cor mixt. 4. St. J. Paulian: „Marșul Dorobanților“ cor mixt. O sâmbătă norocoasă. Dramă în 4 acte de I. Vulcan. Comitetul Bilete de intrare se capătă la cassarul „Reuniunii“ Ioan Fiica, în localitățile școalei la 2 ore d. a. și seara la cassă.

— **Corul vocal gr.-or. român** din comuna Grebenașii aranjază Concert împreună cu teatru care să va ținea la 6/19 Ianuarie 1904 în localitatea școalei comunale. P. T. D-ta cu stimă ești poftit a participa.

ARTE.

TEATRUL DIN ARAD.

Repertoriu săptămânal.

Joi: *Boszorkányvár*, operetă.

Vineri: *Dama cu camelii*, dramă, cu concursul artistei *Hegyesi Mari*.

Sâmbătă: *Lovodi árva*, dramă, cu concursul artistei *Hegyesi Mari*.

— Festivalul din seara de Sân-Vasii în Orașuța a sucs splendid. Corul mai ales, a fost la înălțime. Intreg auditorul, compus din publicul inteligent din localitate și jur, a rămas uimit de prestațiunile artistice ale acestui cor bine instruit, căruia de altfel, sub actualii săi conducători, i-se proorocește din toate părțile, viitor mare. Foile locale germane sunt pline de laude la adresa lor. De altcum toți fruntașii Orașuțeni sunt angageați sub acest stindard cultural național. Într'un ceas bun.

POȘTA REDACȚIEI.

G. T. în Sebeșul-Săsesc. Indată ce vom ști, îți facem cunoscut printr'o scrisoare.

B. în Timișoara. S'a publicat acele șire.

Economie.

Arad, 20 Ianuarie.

Cumpărarea unui dominiu. Un consorțiu de vre-o 40 de Români, din comunele de pe valea Murășului, Slatina, Baia și Groși au cumpărat un dominiu (așa numit „Mușă“) de 1500 jugh. pădure și pământ arător, cu 56,000 cor. fosta proprietate a cavalerului Lederer din Budapesta. Consorțiul a ajuns la aceasta frumoasă posesie, pe un preț foarte avantajos, mulțumită hărniciei preotului Damaschin *Medrea* din Slatina. Contractul despre cumpărări s'a încheiat și subscris în Budapesta, fiind de față dl Vasile *Pap* adv. în Arad, ca reprezentant al consorțiului.

— **O bancă noană.** În Pesta la 12 l. e. s'a ținut adunarea constituantă a băncii „Asociațiunea institutelor de bănci din Ungaria“, societate pe acțiuni ca capital social de un milion.

În direcțiunea acestei bănci valoroase—scrie *Gazeta de Duminecă* — s'a ales și dl Andreiu Cosma directorul executiv al „Silvaniei“ din Șimleu.

Laptele fără smântână. Ministru de agricultură, a enunțat prin o sentință în a treia instanță, că aducerea în circulație a laptelui de pe care s'a luat smântâna, are cvalificația punerii în circulație a mărfurilor falsificate.

Expoziția de struguri și vin. Reuniunea economică din comitatul Zelau, a hotărît că pentru mai buna valoare a vinurilor eminate din Zelau, va arangia în centrul comitatului o expoziție de struguri și vin.

Cartelurile. Reuniunea economică regnicolară a ținut sub presidența contelui *Zzelénszky* Robert ședință, în care *Arkövy* Richard a ținut-o conferență despre carteluri. S'a ocupat minuțios cu legislația și constată că la noi nici o lege nu regulează cestiunea cartelurilor. Face apoi concluziunea, că reuniunea să facă propagandă pentru înființarea unei legi, cari se reguleze cartelurile.

Felurimii.

Vinătoare și spionaj. Național Zeitung publică într'unul din numerile sale trecute un articol intitulat: „Vinători francezi în Baden“. În acest articol Național Zeitung arată că în Alsacia-Lorena și Baden inchierea de vinători de către Francezi sporește într'un chip ce dă de gândit. În părțile acelea terenurile de vinătoare se închiriază de către francezi cu orî-ce preț, și la vinat nu iau parte de cât francezi. De asemenea vin mulți oșteri din Franța. Național Zeitung spune că odată cu vinătoarea se face și spionaj. Ceî ce iau parte la vinat caută să studieze de aproape trecătorile Pădurii Negre, cari în cazul unui războiu între Germania și Franța ar juca un rol foarte mare; e vorba mai cu seamă de partea din Baden ce se mărginește cu Elveția.

INSERTIUNI și RECLAME.

Mare economie de bani. — Magazin cu totul nou.

Telefon Nr. 536.

Recomand cărbune cu flacăra bună, care arde cenușă. 100 chlgr. I. cărbun (negri) de Kőrösvölgy 2 cor. 6. fil. 100 chlgr. II. cărbun (bruni) de Kőrösvölgy 2 cor. 4 fil. 100 chlgr. I. cărbun mărunt de Kőrösvölgy, pentru fabrici eventual pentru amestec pentru fauri 2 cor. 20 fil.

La 1000 chlgr cu 20 fil. mai ieftin. La cumpărări cu vagonul prețuri speciale 100 chlgr cărbune de stejar transportat în saci 4 Cor. 20 fil.

200 chlgr. cărbune de stejar, în pachete, comersanților 5 Cor. 80 fil.

100 chlgr. lemne de stejar, firezate, eventual tăiate transportate la casă 1 Cor. 80 fil. Transportat la locuința 50 chlgr. în saci. Pentru transportare cer jumătate de zi. Magazinul de cărbun Kőrösvölgyi.

Nrul telefonului 535.

Nr. 104

3—25

Imprumuturi de bani

mijlocește pe seama

comersanților de sine stătători, meserlașilor

mai departe

funcționarilor și învățătorilor rurali.

Agentul *Gáspár Soma* în Arad Bocskai tér 3. În scrisori să se pună și marcă pentru răspuns

Editor și redactor responsabil: *Ioan Russu-Șiriau.*

Stofe moderne pentru toamnă și iarnă

e în interesul damelor să-și cumpere numai după
ce a văzut

Noutățile moderne

din prăvălia mea, a căror prețuri

fără

concurență

Cumpărări

avantajoase.

Stofe de Cybelin, . lățime 120 cm.

„ lucii pentru dame „	120	”
„ țesătura noduroasa „	120	”
„ late, negre și colorii „	140	”

CATIFEA

pentru spălat

modele admirabile.

Flanel francez și
barchet p. spălat.

91 11—

Prăvălia de mode alui

SINGER SÁNDOR

(Casa Fischer Eliz).

In provincă trimitem

mustre gratuit.

Industrie locală!

Serviciu escelent!

ALBRECHT ÁGOSTON

(mai înainte Cseh Katalin)

din luna Maiu 1903 în

ARAD,

Strada Salacz

(Casa Lócs).

Recomandă în atențiunea mult

on. public marele său

magazin de mănuși pentru băr-
bați, dame și copii

fabricat propriu, brâne, legături de
stomac, suspensorii, șarșafuri de
piele, irigatore și pânze de gumă,
precum toate câte se țin de brânșă
asta, pe lângă prețuri eftine. — Asor-
timent uriaș. 1058 40—50

Am onoare a aduce la cunoștința
onor. public de dame, că am intrat
ca partașe în atelierul de croitorie de
dame „Vuk Lukreția” atât de bine
cunoscut și apreciat în Arad.

Cu destinsă stimă:

51 8—10

Crolina Beck.

Prea stimatelor Doamne!

În urma experiențelor și a iscus-
ții câștigate în primele ateliere de
croitorie din Viena și Budapesta firma
noastră este în plăcută poziție a putea
primi ori de fel de lucrare în brânșă
aceasta și precum pân'aci, așa și în
viitor să răspundă celor mai înaintate
exigențe.

Ne permitem totodată a încunoș-
tința onor. public, că în legătură cu
atelierul am deschis și un curs de
croitorie, unde croitorio se instruiază
după cel mai nou sistem.

Recomandându-ne din nou aten-
țiunii prea stimatelor Domne, suntem
cu distinsă stimă:

Vuk și Beck,

Piața Tököly, Nr. 7, etagiul II.

■ CROITOR ROMÂN. ■

In atenția publicului

bărbătesc.

Paltoane p. bărbați

potrivite anotimpurilor, pregătesc
din cele mai moderne stofe
indigene și străine, după croi-
tură de șic pe

lângă prețuri avantajoase.

Rugându-mă pentru spriginul
M. On. Public semnez cu deo-
sebită stimă 31 16—25

NICOLAU IOSIF

croitor bărbătesc.

■ ARAD, Piața Tököly. ■

In localit. cafenelei de odinioară alui Huzó.

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea
mai de lux. — Comandele din loc și pro-
vință se efectuează prompt și punctual. —
Lucru bun și solid! Prețuri moderate!

Serviciu punctual! 1045 66—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Cel mai eftin izvor de cumpărare
din Arad.

Juvaericeale,

bucăți de aur și argint (frânte)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile
cele mai scumpe, sau le schimbă cu
alte obiecte. 1005 106—

Deutsch Izidor,

clasornicar și juvaerģiu

Arad, strada Templon.

— Telefon n-rul 438. —

Telefon pentru comitat și oraș 471.

Prăvălie nouă!

Următorul D-nei Véd. I. Sütő

E. URBAN

prăvălie și magazin de sticlă,
porțelan, lampe și
rame de tablouri.

67 14—

ARAD,

Piața Libertății (Szabadság tér 20).

Casa contelui Nádasdy, colțul străzii
Forray.

Pe lângă prețuri mderate se
afă de vânzare vase de porțelan,
pentru cafea, ceain; vase de la-
voir, obiecte de gală din majolika,
lampe de masă și pendante, tot
felul de obiecte de sticlă, obiecte de
cristal, colorate șel.

Petrol de cristal,

litru 20 cr. (40 fil.)

Prăvălie noua!

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387

BRAUN N. A.

deposit de culori.

Arad, piața Boros-Béni Nr. 10.

Mare deposit de firnis, culori de
ulei fabricat propriu, culori pentru vâp-
sirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a.
toate de prima calitate.

— Comande din provincă se

1034 84— efectuează prompt și solid —

— Pachetares gratuit. —

Asociațiunea de economii și ajutor din Ghiroc.

CONVOCARE.

Domnii membri ai „Asociațiunei de economii și ajutor din Ghiroc“, prin aceasta se convoacă la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ține în 25 Ianuarie (7 Februarie) 1904, în sala școlii a II-a greco-orient. română din Ghiroc, la 2 ore p. m.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunei și a comitetului de supraveghere despre cursul afacerilor în anul 1903.
2. Presentarea bilanțului și a propunerii asupra venitului curat.
3. Alegerea comitetului de supraveghere pe 1 an și a președintelui pe restul periodului pe anul 1904.
4. Esmiterea a doi 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
5. Eventuale propunerii.

G h i r o c, la 10 Ianuarie n. 1904.

DIRECȚIUNEA.

Active — Vagyon.	Contul bilanțului — Mérleg számla.	Pasive — Teher.	
	Coroane	Coroane	
Cassa în număr — Készpénz	187.93	Capital acționar încurs — Befizetett részvénytőke	13,465.06
Cambii escomptate — Leszámitolt váltók	18,269.—	Depunerii — Betétek	541.55
Spese de fondare — Alap. költség	85.—	Fond de rezervă — Tartalék-alap	2,995.52
Amortisare — Leirás	85.—	Profit curat — Tiszta nyereség	1,454.80
Mobilier — Butorzat	5.—		
Amortisare — Leirás	5.—		
	18,456.93		18,456.93

Eșite — Kiadás.	Contul de Profite și Perderi — Nyereség és veszteség számla.	Intrate — Bevétel.	
	Coroane	Coroane	
Interese după depunerii — Betéti kamat	33.49	Interese de escompt — Leszámitolási kamat	1,269.44
Contrib. directă și aruncuri — Egyenes és pótdó	144.20	Provisiuni — Jutalék	634.72
Remunerațiuni — Fizetések	150.—	Competință de scris — Írásdíj	126.20
Chirie și încălzit — Házbér és fűtés	60.—		
Amortisare din spese de fondare — Leirás az alapítási költségekből	85.—		
Amortisare din mobilier — Leirás a butorzatból	5.—		
Spese diverse — Különféle kiadások	79.87		
Profit curat — Tiszta nyereség	1,454.80		
	2,030.36		2,030.36

G h i r o c, la 31 Decembrie 1903.

Atanasiu Baicu m. p.,
director executiv.

Vasilie Avrămuțiu m. p.,
cassar. 106 1—1

Direcțiunea:

Eazar Cărbunariu m. p.

Josif Galția m. p.

Titus Miu m. p.

George Rotariu m. p.

Joan Stoia m. p.

Joan Răgia m. p.

Trifu Răgia m. p.

Conturile presente confruntându-se cu registrele principale și auxiliare, s'au aflat exacte.

A fő- és mellék könyvekkel összehasonlítottván helyesnek találtatott.

G h i r o c, la 10 Ianuarie n. 1904.

Comitetul de supraveghiere:

Bosioc Miu m. p.

Josif Buibașiu m. p.

Trifu Andrașiu m. p.

Nicolae Aga m. p.

Aurel Coandă m. p.